

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nč.

V ednosti je m

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdanji na leto . . . . . gld. 21—
Za samo večerno izdanje . . . . . 12—
Za pol leta, četrlet in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nč., večerne številke po 4 nč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nč., izven Trsta po 1 nč. več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petilo. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Posilna, osmrtnice in javne zabave, domači oglasi itd. se računajo po pogodbil.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 3. Ruski veliki knez Konstantin in grški princ Nikolaj sta danes odpotovala iz Gmunden a čez Dunaj v Petrograd.

Bruselj 3. Smet de Nayer je danes nagovarjal Van den Peereboom; da bi prevzel ministerstvo za železnice. Poslednji pa tega noče storiti ter se je že poslovil od višjih uradnikov svojega resorta.

Petrograd 3. »Upravit. vestnik« priobčuje odpoklic ruskega vojaškega pooblaščenca v Parizu, barona Fredericka, in imenovanje istega častnim kuratorjem.

Bruselj 3. Dočim so socialistični poslanci iz Monsa izjavili na včerajšnjem zboru, da bodo nasprotovali vsaki predlogi o proporejionalni volilni preosnovi, sta rekla Vandervelde in Bertrand, ki zastopata večino socialističnih poslancev, da sprejmeta lojalno predlogo o proporejionalnem zastopstvu. Iz tega se sklepa, da se socialistična stranka zbornice razcepi.

Berolin 3. »Wolffova« pisarna javlja iz Petrograda: Inozemski listi so priobčili vest, da se je poročnik Boismann, bivši pobočnik carjeviča Jurija, ustrelil. Danes pa objavlja uradni list imenovanje Boismanna pobočnikom carjevim.

Bruselj 3. Kakor javlja »Etoile Belge«, bode novi kabinet sestavljen, kakor sledi: Predsedništvo in finance prevzame Smet de Nayer, vojaštvo general Dony, vnanje stvari Dechamps, notranje Liebaert, zemljedejstvo Van den Truggen, pravosodstvo Theodor ali pa Nerin, industrijo Cormann. Končni imenik pa se objavi še le jutri.

Novi-York 3. Vest iz Port-au-Princea označuje tamošnji politični položaj resnim. Mnogo oseb so pripravili, med njimi bivša ministra za finance in za vnanje stvari. Več drugih oseb je zbežalo v ameriški konzulat.

P O D L I S T E K.

13

Ivan in Ljuba.

Spisal Nekdo.

Prvi dan je bila precej mirna. Po oni grozni razburjenosti med potjo je nastopila neka blagodejna reakcija. Duševno in telesno je bila tako utrujena, da je v hotelu kar zaspala ter spala vse popoldne in vso noč do družega jutra. In ko se je zbudila, je čutila v vseh udih neko težo, ne veliko, le toliko, da jo je ravno čutila. Njena čustva so bila zaspala, njene misli lene. Opravila se je le mehanično, ravno tako je zajutrkovala in potem je šla z stricem. Sanjavo je gledala okrog in jako tiho, tiho se ji je včasih vzbudila misel, da ga bo morda videla. Samo misel! Niti prava želja ni bila, nič silnega, nič močnega. En hip se je sama začudila, da je tako mirna. A en sam hip. Nobena stvar ji ni mogla vzbuditi globljega zanimanja. Zvečer je šla zgodaj spat. In ta sen jo je okrepeal.

Ko je zjutraj ustala in odprla okno, je opazila, da je krasno jutro. Vreme, ki je bilo že delj časa nedoločeno, kakor bi bilo nervozno, je sedaj pokazovalo pomirljivo stalnost. V zraku je bilo nekaj harmoničnega in ko se je Ljuba nasrkala

Novi-York 3. Iz S. Dominga javljajo: Po zidovih je čitati lepake z napisi: »Doli s trinogi! Živela revolucija!«

Kam plovemo?

Po (15. julija izšli) »Naši Dohi« posnel A. Kristan.
V politiki.

Po silni majnikovi krizi v Cislajtaniji in na Ogerskem je zavladal popoln mir. Ogerski parlament je zelo hladno debatoval o nagodbinah predlogah; opozicija proti njim je bila precej prekrotka — no, ogerska vlada bi mogoče celo ne potrebovala braniti ves ta kompleks obširnih in dalekosežnih zakonov. O tem pa ogerski parlament opravlja zakonodavno delo tudi za naš cislajtanski mrtvi parlament; vse te zakone, kateri bodo na Ogerskem proglašeni po ustavnem potu, proglasi vlada v nas z vsemogočnim paragrafom 14; najde pa li naš državni zbor kaj časa, da jih sankejona s pokimanjem — zavreči jih ne sme —, se še ne ve sedaj. V Budimpešti je sedaj brez dvoma in odpora težišče monarhije; kar tam store Madjari brez nas in proti volji našega državljanstva, bo veljalo brez vseh urivkov in popravkov tudi za našo Cislajtanijo.

Na to kapituliranje — kakor se vidi — pa se nobena naših političnih strank niti ne ozira. Še več! Naši državljanji, naše stranke se o državnih avstrijskih stvareh informirajo direktno iz uradnih budimpeških časopisov — istotako je, kakor bi dunajska vlada bila samo nekako deželno namestništvo. Dunajski uradni časopisi objavljajo samo v izvlečkih ono, kar je ogerska vlada že pred nekoliko dnevi v svojih uradnih žurnalih proglasila evidentno za vso monarhijo. Torej cislajtanski absolutizem nujno ide zatem — kakor smo prikazali že pred letom dni — da pomaga ogerskemu parlamentu in vladi ogerski ovladati vso monarhijo. Ne more tudi drugače biti, kajti naša cislaj-

tanska vlada se nima na nikogar opreti in torej more vse dovoliti Madjarom, kateri pa erpijo vse svoje sile ravno iz parlamenta*), katerega vlada zelo respektuje.

V javnem gospodarstvu.

Temeljni obseg nagodbe mej Ogerskim in Avstrijo je, da na vsaki način obstane carinarska jednota najmanje do l. 1907., ali, da tudi bankovni privilegij ne bo dalje obstajal, ako bi to leto prestala carinarska jednota. Razume se, da se morajo pogovori o novi nagodbi že l. 1901. začeti in ko bi je do l. 1903. ne bilo mogoče provesti po parlamentarnem potu, bodo bodoče pogodbe z vsemi ptujimi državami sklenjene samo do l. 1907. Po tem letu bi si pa Cislajtanija in Ogerska sami sklenili samostalne pogodbe s ptujimi državami in si tako ustanovili popolnoma neodvisno carinarsko ozemlje.

V slučaju pa, da se dogovorita obe polovici države o skupnem življenju in torej tudi o skupni carinarski meji, bo trajal privilegij avstro-ogerske banke tako dolgo, kakor je bilo s početka dogovorjeno, t. j. do konca l. 1910. Ker bi pa banka avstro-ogerska morala dati za to posebno pravico določeno vrednost, odmerjeno za ono vrsto let (do l. 1910), bi se ji pa potem morala v slučaju, da l. 1907. ne pride do carinarskega sporazuma, dovoliti nagrada za skraćeno dobo (3 let) privilegija. Ta nagrada je določena za akcijo na leto 11 gld., kar pomenja v treh letih (skupno 33 gld.) ob ogromnem množtvu 150.000 akcij okroglo svoto 5 milijonov (4,950.000 gld.). Obe te dve državni polovici sta dolžni prispeti k ti svoti v razmerju, v kakšnem si delita bankin dobiček za dobo nje-nega privilegija.

*) Opozorjam slovenske politike in v oče s politiko se baveče kroge na knjigo znamenitega socijologa Karola K a n t s k e g a: Parlamentarizmus, ljudsko zakonodarstvo in socialna demokracija. Posebne važnosti je poglavje VIII. (Rittinghausenov predlog), IX., X. itd. Op. Kristan.

ji je že omahnila in vroče solze so ji tekle neustavno na blazino, ki se je povsem zmočila.

Dolgo je tako klečala in jokala. Velik kos sveče je že pogorel. Morala je biti že pozna ura. Velikomestni šum je že zdavnaj potihnil, lesemintum je zadržala kakšna kočija na tlaku in ropot se je kmalu izgubil v daljavi. Velik del električnih žarnic je že ugasnil. V sobi je edina sveča nekamo klaverno brelela ter ni mogla predreti teme, ki je bila v kotih povsem nerazsvetljena in se je odtod kakor kakšna temnosiva megla razširjala po sobi. Tu je bilo vse mirno. Ljuba je tiho jokala, nobenega glasu ni bilo čuti. Samo srce ji je tako giasno bilo, da je slišala nepravilni njegov takt.

Naenkrat je skočila na noge, kakor bi se bila preplašila. Ozrla se je po sobi. Nekam čudno se ji je zdelo vse. Kaj dela? Kako se je dala premagati!

Pogledala je na uro. Bilo je polu ene.

Kaj je delala tako dolgo? Ali je kaj mislila?

Nič, nič, nič. Le bolelo jo je vse, v prsih, v sreu, v glavi, v vratu. Vse telo jo je bolelo in vsa duša.

Legla je, a zaspati ni mogla. Preveč je trepela, da bi se ji bile mogle oči zapreti v spancu. Sedaj so se ji povrnilo vse misli.

(Pride še.)

